

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 28 listopada 2023 r.

ZP-KNPS.431.6.47.2023.ADZ

Pani
Katarzyna Misiuna
Dyrektor Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Środzie Śląskiej

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 18 października 2023 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Anita Denes-Ziemkiewicz – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Interwencji Kryzysowej funkcjonującym w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej, zwanym dalej „OIK”, z zakresu realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy, w zakresie interwencji kryzysowej, tj. prowadzenia ośrodków interwencji kryzysowej oraz zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zadań wynikających z art. 112 ust. 8 i 112a ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 18 października 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą Centrum kierowała Pani Katarzyna Misiuna zatrudniona na stanowisku Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej, z dniem 1 marca 2007 r., natomiast stanowisko Kierownika Ośrodka Interwencji Kryzysowej z dniem 1 stycznia 2019 r. powierzono Pani Iwonie Szachniewicz, która jednocześnie pełni funkcję Zastępcy Dyrektora Centrum.

Pani Katarzyna Misiuna oraz Pani Iwona Szachniewicz ponoszą odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 8 listopada 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej w zakresie prowadzenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej funkcjonującego w strukturach PCPR w Środzie Śląskiej oraz zgodności zatrudnienia pracowników jednostki zaangażowanych w realizację zadania związanego z interwencją kryzysową z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej.

Ustalono, że Powiat realizuje zadanie własne wynikające z art. 19 pkt 12 ustawy które dotyczy prowadzenia ośrodka interwencji kryzysowej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Środzie Śląskiej zgodnie z § 7 Uchwały Nr XLIX/219/2018 Rady Powiatu w Środzie Śląskiej z dnia 27 września 2018 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej ze zm. działa w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej, zwanego w dalszej treści „PCPR”. Funkcjonowanie OIK reguluje ponadto Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej przyjęty Uchwałą Nr 317/2018 Zarządu Powiatu w Środzie Śląskiej z dnia 12 października 2018 r. ze zm., Regulamin Organizacyjny Ośrodka Interwencji Kryzysowej przyjęty Zarządzeniem Nr 1/1/2020 Dyrektora PCPR w Środzie Śląskiej z dnia 2 stycznia 2020 r.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej mieści się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej przy ul. Wrocławskiej 2, 55-300 Środa Śląska (budynek Starostwa Powiatowego w Środzie Śląskiej, piętro II od głównego wejścia). Czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach: poniedziałek, wtorek, czwartek od 7³⁰ do 15³⁰, środa od 7³⁰ do 17⁰⁰, piątek 7³⁰ do 14⁰⁰.

Obszarem działania OIK jest Powiat Średzki. Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje w oparciu o posiadane zasoby kadrowe, finansowe i lokalowe. Strukturę organizacyjną OIK tworzą pracownicy zatrudnieni w PCPR w Środzie Śląskiej, nad

którymi nadzór sprawuje Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej.

Celem działalności OIK jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego, podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej, zapewnienie schronienia osobom, rodzinom z terenu Powiatu Średzkiego, mającym trudności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, doznającym przemocy w rodzinie, współpraca w ramach zawieranych porozumień.

W trakcie kontroli ustalono, że podejmowane przez Centrum oraz OIK działania w ramach interwencji kryzysowej, poradnictwa specjalistycznego, udzielanej pomocy psychologicznej stanowią zagadnienie opisane w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy na lata 2021-2026 przyjętym Uchwałą Nr XXX/172/2021 Rady Powiatu w Środzie Śląskiej w dniu 9 lutego 2021 r.

Z przywołanego wyżej Programu wynika, że specjalistyczne poradnictwo jest udzielane osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Zapewniane poradnictwo prawne realizowane jest poprzez udzielenie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów, co jest zgodne z art. 46 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Poradnictwo psychologiczne realizowane jest poprzez procesy diagnozowania, profilaktyki i kierowania na terapię, co wyczerpuje definicję zawartą w art. 46 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Poradnictwo rodzinne natomiast zgodnie z art. 46 ust. 4 ustawy obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także kierowanie na terapię rodzinną.

W trakcie kontroli ustalono ponadto, że forma udzielanej pomocy uzależniona była od rodzaju problemu, z jakim osoby/rodziny zgłaszały się do PCPR/OIK, niemniej jednak w większości zgłaszanych problemów udzielanie pomocy odbywało się z uwzględnieniem następujących aspektów procedury interwencyjnej tj.: zapewnienia bezpieczeństwa, dostarczenia wsparcia, oceny stanu klienta i rozmiaru kryzysu, określenia kryzysowego problemu, przeglądu i analizy możliwości rozwiązania problemu, sformułowania planów rozwiązania kryzysu, uzyskania zobowiązania klienta do realizacji ustalonych planów.

W odniesieniu do powyższego należy podkreślić, że zgodnie art. 112a ustawy powiat może połączyć powiatowe centrum pomocy rodzinie z ośrodkiem interwencji kryzysowej. Po połączeniu ośrodek interwencji kryzysowej działa w strukturze

powiatowego centrum pomocy rodzinie. W przypadku Powiatu Średzkiego działalność OIK została uregulowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą OIK/PCPR świadczył poradnictwo specjalistyczne w zakresie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz poradnictwa socjalnego.

Nie udzielano natomiast poradnictwa prawnego, rodzinnego oraz schronienia do 3 miesięcy dla osób będących w stanie kryzysu, jak też nie podejmowano działań w ramach interwencji kryzysowej bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor Centrum w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

W przypadku zgłoszenia się osoby/rodziny z wnioskiem o udzielenie pomocy w ramach OIK, Powiat posiada narzędzia i jest w pełnej gotowości do podejmowania interwencji kryzysowej mającej na celu przywrócenie osobie/rodzinie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, co pozwoli uniknąć przejścia reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. OIK podejmuje ponadto działania polegające na propagowaniu informacji na temat form pomocy osobom będącym w kryzysie oraz sposobów radzenia sobie z aktami przemocy. Powiat Średzki zawarł porozumienie na czas nieokreślony z Powiatem Oławskim, który przyjął wykonanie zadania pozostawania w gotowości oraz zapewnienia mieszkańcom z terenu Powiatu Średzkiego będącym w stanie kryzysu pomocy psychologicznej, terapeutycznej, poradnictwa socjalnego i prawnego oraz w sytuacjach uzasadnionych czasowego schronienia do 3 miesięcy, w ramach działającego Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oławie mieszczącego się w Oławie przy ul. Kutrowskiego 31 A, 55-200 Oława, parter budynku, pokoje 10, 11 i 12, tel. 71 303 62 95, wew. 25, tel. 71 303 62 95, wew. 12. Zgodnie z treścią przedmiotowego porozumienia pomoc taką otrzymają także osoby, które zgłoszą się bezpośrednio do OIK w Oławie, zwłaszcza po godzinach urzędowania OIK w Środzie Śląskiej.

W trakcie kontroli ustalono również, że z Powiatem Lubańskim zostało zawarte porozumienie zgodnie z treścią którego Powiat Lubański przyjął wykonanie zadania polegającego na pozostawaniu w gotowości oraz zapewnieniu mieszkańcom z terenu Powiatu Średzkiego, całodobowego, okresowego pobytu matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, pomocy w zakresie specjalistycznych usług między innymi psychologiczno-terapeutycznych oraz w zależności od potrzeb – poradnictwa prawnego

i socjalnego, w ramach działającego Ośrodka Wsparcia – Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ul. Hetmańska 34, 59-814 Leśna, tel. 75/784-56-88. Porozumienie zostało zawarte również na czas nieokreślony.

Dyrektor PCPR w trakcie kontroli wyjaśnił, że osoby potrzebujące skorzystać z natychmiastowej pomocy w ramach interwencji kryzysowej, w godzinach zamknięcia PCPR, mogą pozyskać niezbędne informacje teleadresowe instytucji oferujących taką formę pomocy całodobowo. Na głównych drzwiach, wejściowych do budynku znajduje się aktualizowana informacja o takich miejscach, a także na stronie internetowej PCPR.

Podczas kontroli ustalono, że Rada Powiatu w Środzie Śląskiej w uchwałach budżetowych zabezpieczała środki na funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej funkcjonującego w strukturze PCPR oraz na zadania delegowane w ramach zawartych Porozumień w zakresie interwencji kryzysowej.

Ustalono ponadto, że podejmowano liczne działania informacyjno-edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej mające na celu popularyzowanie wiedzy na temat interwencji kryzysowej i sposobów radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi poprzez bieżące umieszczanie na stronie internetowej PCPR informacji między innymi o: różnych formach wsparcia, ogólnokrajowej pomocy, Programie korekcyjno-edukacyjnym, bezpłatnym wsparciu psychologicznym, telefonie i czacie zaufania dla dzieci i młodzieży, zagrożeniu handlem ludźmi, międzynarodowym znaku „Pomóż mi”, informacji dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, konferencji na temat zdrowia psychicznego, pomocy psychologicznej w języku migowym, anonimowym portalu dla ludzi szukających pomocy.

Powiat Średzki nie podejmował działań w zakresie interwencji kryzysowej oraz nie udzielał schronienia na rzecz cudzoziemców i osób, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej z uwagi na brak wniosków w tym zakresie (art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy). Dyrektor PCPR w trakcie kontroli zadeklarował, że w przypadku zgłoszenia takich potrzeb PCPR podejmie właściwe działania.

Ustalono, że Starosta Powiatu Średzkiego realizuje zadanie z art. 112 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej. Nadzór nad działalnością Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Środzie Śląskiej sprawuje Starosta Średzki przy pomocy PCPR, co znajduje

umocowanie w § 6 pkt 6 Uchwały Nr XLIX/219/2018 Rady Powiatu w Środzie Śląskiej z dnia 27 września 2018 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej.

W ramach zawartego Porozumienia Nr 1/2020 w dniu 25 lutego 2020 r. na czas nieokreślony z Powiatem Oławskim dotyczącego realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia ośrodka interwencji kryzysowej Powiat Średzki za pośrednictwem osoby przez siebie upoważnionej w § 2 pkt 2 przywołanego Porozumienia zastrzegł sobie prawo kontroli przebiegu realizacji Porozumienia i operacji finansowych. Ponadto Powiat Oławski za pośrednictwem Ośrodka zobowiązał się informować Powiat Średzki o stanie realizacji zadań określonych Porozumieniem, na każde żądanie, szczególnie celem przekazania niezbędnych sprawozdań Wojewodzie Dolnośląskiemu.

W ramach zawartego Porozumienia Nr 156/2019 w dniu 21 maja 2019 r. na czas nieokreślony z Powiatem Lubańskim dotyczącego realizacji zadania polegającego na pozostawaniu w gotowości oraz zapewnieniu mieszkańcom z terenu Powiatu Średzkiego, całodobowego, okresowego pobytu matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, pomocy w zakresie specjalistycznych usług między innymi psychologiczno-terapeutycznych oraz w zależności od potrzeb poradnictwa prawnego i socjalnego Powiat Średzki za pośrednictwem osoby przez siebie upoważnionej w § 3 przywołanego Porozumienia zastrzegł sobie prawo do sprawdzenia w każdym czasie przebiegu realizacji Porozumienia przez Powiat Lubański.

W oparciu o wyjaśnienia Dyrektora PCPR ustalono ponadto, że Starosta Średzki posiada bieżącą wiedzę na temat funkcjonowania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Środzie Śląskiej, utrzymuje stały kontakt z Dyrektorem PCPR, któremu powierzył nadzór nad realizacją zadań. Corocznie przygotowywane są oraz przedstawiane w pierwszych dniach drugiego kwartału sprawozdania obrazujące funkcjonowanie Centrum. W ramach zawartego Porozumienia w sprawie realizacji zadania w ramach OIK z Powiatem Oławskim składane są rozliczenia merytoryczno-finansowe do dnia 31 stycznia następnego roku odnoszące się do przyjętych do realizacji w drodze zawartego Porozumienia zadań przez Powiat Oławski. Za rok 2022 Powiat Oławski przedłożył wymagane rozliczenie, w którym wykazał zerową liczbę uczestników oraz zerowy stan rozliczenia finansowego. Za rok 2023 przedłoży je w miesiącu styczniu 2024 r. Dyrektor PCPR zgodnie z obowiązującym przepisami ustawy o pomocy społecznej, przedstawia na sesji Rady Powiatu, corocznie, sprawozdanie z realizacji zadań, w tym związanych

z działalnością Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej pismem znak PCPR/0718/AW/17/2023 z dnia 14.04.2023 r. złożył za rok 2022 do Rady Powiatu roczne sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej. Sprawozdanie było opiniowane na komisjach i przedstawiane na sesji Rady Powiatu. Zostało jednomyślnie przyjęte. Za rok 2023 zostanie przedstawiane w drugim kwartale 2024 r.

Pracownicy socjalni zaangażowani w poradnictwo socjalne w ramach interwencji kryzysowej zatrudnieni w PCPR spełniali wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

Dyrektor PCPR oraz Kierownik OIK spełniali odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiadali, co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

W kontrolowanej jednostce w trakcie czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 19 pkt 12 i zadań wynikających z art. 112 ust. 8 ustawy, w związku z tym nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:
1. Starosta Powiatu Średzkiego
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt

